

EVROPSKÁ UNIE
Evropské strukturální a investiční fondy
Operační program Výzkum, vývoj a vzdělávání

MŠMT
MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

Konstrukční prvky daně

Kdo?

Z čeho?

Kolik?

Jak a kdy?

Jana Tepperová – Vysoká škola ekonomická v Praze

Toto dílo podléhá licenci Creative Commons
Uveďte původ - Zachovejte licenci 4.0 Mezinárodní.

Kontrolní otázky

- Co jsou veřejné příjmy a jakou roli v nich hrají daně?
- Jak poznám, co je a co není daň?
- Proč se uvalují daně a co od nich očekáváme?
- Je zdanění v různých státech stejné co do výše či struktury?
- Jak mohu zjistit, v jakých státech je zdanění vyšší/nížší v porovnání s ostatními státy?
- K čemu vede odlišné zdanění v různých státech?
- Jaké daně jsou uvalovány v České republice? Jaké jsou jejich výhody a nevýhody?

Znaky daně, funkce daní, daňový mix, daňová kvóta, daňový systém, daňová konkurence, koordinace, harmonizace

Konstrukční prvky daní

- **Kdo?** > poplatník/plátce, rezident/nerezident
- **Z čeho?** > objekt/předmět daně
- **Kolik?** > základ daně, odpočty, sazba, slevy na dani
- **Jak a kdy?** > Procesní pravidla, zdaňovací období, lhůty

Konstrukční prvky daní

- Vymezují kdy, jak (v jaké výši) a na koho jsou daně uvaleny
- Základní > zpravidla pro zákonné vymezení daně nezbytné
- Ostatní > modifikují (korigují) působení daní

Konstrukční prvky daní

Základní

- Subjekt
- Předmět
- Základ
- Sazba

- Výpočet
- Období
- Rozpočtové určení

Konstrukční prvky daní

Ostatní

- Vynětí
- Osvobození
- Odpočty
- Slevy na dani
- Minimální a maximální vyměřovací základy
- apod.

Kdo?

Subjekt

- Osoba, která je podle zákona povinna odvádět nebo platit daň.
- Poplatník – daňový subjekt, jehož příjem nebo majetek je dani podroben
- Plátce - daňový subjekt, který je ze zákona povinen odvést daň vybranou od jiných subjektů nebo sraženou jiným poplatníkům pod svou majetkovou odpovědností.
- Fyzická / právnická osoba – možnosti společného zdanění (domácnost, spolupracující osoby, podniky ve skupině)
- Daňový rezident / nerezident

Z čeho? Předmět

- Někdy též „objekt“ zdanění
- Hlava, majetek, důchod, spotřeba
- Paušální daň (daň z hlavy)
- Vynětí
- Osvobození
- Nezdánitelné minimum

Kolik?

Základ daně / Odpočty / Období

- Specifický, hodnotový
- Stavová veličina, toková veličina
- Společný základ daně
- Odpočty – standardní, nestandardní

Kolik? Sazba

- Jednotná, diferencovaná, pevná, relativní, lineární, progresivní (stupňovitá a klouzavá progrese)
- Snížení a zvýšení sazby
- Přirážky k dani

Kolik?

Slevy na dani

- Absolutní, relativní
- Standardní, nestandardní

Jak a kdy?

Způsob výběru daně

- Zálohy na daň
- Srážka daně
- Splátka daně
- Daňové tvrzení

Konstrukční prvky daně - pojmy

- **Kdo?** > subjekt, poplatník/plátce, společné zdanění, rezident/nerezident
- **Z čeho?** > objekt/předmět daně, vynětí, osvobození (úplné, částečné, podmíněčné), nezdanitelné minimum
- **Kolik?** > základ daně (specifický, hodnotový), odpočty (standardní, nestandardní), sazba (jednotná, diferencovaná, pevná, relativní, lineární, progresivní), slevy na dani (standardní, nestandardní), přírážky k dani
- **Jak a kdy?** > Procesní pravidla, zdaňovací období, lhůty, zálohy na daň, srážka daně, daňové tvrzení

Zdroje a podklady ke studiu

Vančurová, A., Láchová, L. (2016): Daňový systém ČR, 2016, VOX. – kapitola 1.

Příští přednáška - příklady

Konstrukční prvky daně v jejich vzájemné interakci

1. Roste základ, klesá sazba – co z toho vyjde? – superhrubý základ daně od roku 2008
2. Chcete raději odpočet od základu daně nebo slevu na dani? – změna ve výpočtu daně z příjmů fyzických osob od roku 2006
3. Proč firmy přesouvají zisky?
4. Jak funguje daňová progresse?
5. Progresivní sazba versus progresivní daň
6. Proč může být společné zdanění výhodné?
7. Kdo má zaplatit daň?